

maga, pa kuharica mlada, če družga ma rada, in me pa ne mara, al . . . Kaj ne, dragi bralci, lepe pesmice znamo v sv. Urbanu; ali kaj nam pomaga, ko bomo morali to naše veselje opustiti, kër imamo tukaj takšne ljudi, ki jim te pesmice nekaj očitajo, ter tako pamet zmešajo, da bomo morali mi raje ko bi v gostilno hodili in vesele pesmice peli, denarje v stavbo n . . . obrniti; tam bomo potem na tej pesmi krive ter obolele zapirali. Na binkoštno nedeljo po krščanskem nauku sedimo in se kratkočasimo pri dobri kapljici v neki gostilni, ter si seveda ne moremo, kaj da eden od vesele naše družbe zapoje zgoraj omenjeno kitico pesmice. Naključna je hotela ravno mimo prinesti g. kaplana, že dobro znanega Maleinerja, ki se zakadi med dobrovoljne goste ter začne z besedami: „Nesramneži, ali mislite, da ne vem, da to mene mislite, ali mislite jaz ne vem, da to meni pojete? Smrkovci ste, ponočnjaki, krokarji, povejte mi Vaša imena.“ — Šele na grožnjo, da bo s silo odveden, če sam ne odjenja, si je gospod zelen od jeze naprej pomagal. Sedaj Vas pa vprašamo, g. M., ali Vam je dovoljeno, mirne ljudi v gostilni kot razbojniki napasti? Ali se Vam ni smilil starček že čez sedemdeset let star, ki je tudi bil v naši družbi ter moral v soki v obeh poslušat Vaše nesramne besede? In sploh Vas prosimo, kaj Vas grize ta pesmica tako v srce, ali imate morebiti res smolo s kako huharico? Seveda, potem je umereno, da si Vi mislite, pesmica poje se Vam in res lahko ste se jezili, ker mi, mesto da bi obžalovali Vašo nesrečo zaidemo na tako škodljivo pesem. Gospod kaplan, mi Vam bodemo tokrat, brez da bi Vas sodnjakovo kaznovati pustili, odpuštili ter Vas prosili, pustite nas prihodnje v miru, ter če Vas res pesem o kuharici žali, zapojte si pa mogoče prihodnjic kaj nasprotnega in sicer: Al kaj pa pomaga, Urbanska mi fara, če farman noben več, me vidit ne mara?! Najbrž bom jo moral jaz ubogi kaplan že v kratkem popihat drugam . . .

Ptuj. 18. maja so imeli trgovci okolice Ptuj svoje zborovanje zaradi postavnih pravic. Predsedoval je znani slovenski Zorko od sv. Andraža sl. gor., kateremu usmrdi vse, kar je nemško; učil pa se je vendar nemški jezik, kër ga potrebuje. Sklepalo se je, v katerem jeziku naj se udom naznani postavne pravice. Samoumevno je, da se mora v nemškem in slovenskem jeziku naznaniti, kër večina nove slovenščine ne zastopi. Ali to našim narodnjakom ni šlo v njih butice in vpili so: Le samo v slovenskem jeziku, nemško ne potrebujemo! Grdo obnašal se je neki trgovec Traun iz Ptujске gore. Ta je tulil: le slovensko, le slovenske tiskovine! Mislili smo, da je znorel. No, potem smo izvedeli, da stoji pod komando učitelja Klemenčiča na Ptujski gori, in da je privandral iz kranjske dežele. Na ta krik zahteval je g. Blas, da se v obeh jezikih postave udom naznanijo, kër ne bi bila pravica, koga nekaj siliti, kar ne razume. Večina je ta sklep sprejela. Mi iz tega sklepamo, da se hoče novo sovraštvo med Nemci in Slovenci na deželi širiti. To si pa mi ojstro prepovemo, kër hočemo mir! Nemške kupce so nam prvaški hujkskači odbili in zdaj se začne iz nova prepri. G. Zorko, samo eno leto boste imeli strahovlado in potem bodemo mi govorili.

Več mirnih trgovcev.

Gornja Radgona. 13. maja 1910. (Glavno zborovanje.) Naša posojilnica (Raiffeisenkasse) je priredila dne 12. t. m. v gostilni gospoda Kürbusa za leto 1909 svoj glavnishod, kojega so se društveniki udeležili mnogo brojno. Sejo je vodil načelnik, vrli orehovski posestnik g. Franc Wratschko. Iz proračuna o skupnem denarnem prometu, katerega je imel ta denarni zavod v dobi svojega osemletnega delovanja, se razvidi, da ta posojilnica v Gornji-Radgoni uspešno in plodonosno napreduje. Vse številke proračunov kažejo, da naš denarni zavod krasno uspeva, čeprav imamo v Gornji Radgoni tudi posojilnico slovenskih narodnjakov ter kruti sovražniki rogovili in hujksajo, da bi ga zatrli. Koncem leta 1909 je imela naša hranilnica 354 udov, a zdaj jih šteje 363. Namesto gospoda Koratha so v odbor volili negovskega oskrbnika gospoda V. Steinbrenner-ja. Mi iskreno želimo, da bi naša hranilnica cvetela in rastla v korist naših pametnih kmetov, ki niso zagriženi prvaki!

Novice.

Pozor, inzerenti! Inzerenti za „Stajersker Jerca“ se sprejemajo razven v upravnishtvu tudi še na sledečih krajih:

- Maribor:** papirna trgovina Rud. Gaisser.
- Celje:** knjigotržnica Fritz Rasch.
- Radgona:** knjigotržnica J. Semlitsch.

Iz Spodnje-Stajerskega.

Tolovajski napad. Preteklo nedeljo napravili so nemški telovadci iz Ptuja popoldanski izlet v sv. Urban. Bili so veseli in so se dobro zabavali. Ko so se pa domu vračali, izvršil se je pri Bračičovi gostilni pravi tolovajski napad nanje. Bračičova krčma je znana kot zbirališče prvaških hujkskačev in človek mimo te krčme ne pride, brez da bi ga kakšen lopov ne opoval ali dejansko napadel. Tudi to pot je bil napad pripravljen. Tolovajski namreč, okinčani s sokolskimi znaki, že pred gostilno čakali. Telovadci, med katerimi so se nahajali tudi starejši gospodje, so šli tiho in mirno mimo krčme. Vkljub temu se jih je takoj pričelo izzivati in psovati in se jih je tudi potem takoj spoleni in koli ter kamenjem napadlo. Brez vsacega vzroka, iz tolovajskega nagona, so torej ti prvaški lopovi skočili na mirne sprehajalce in jih več ranili. Med napadalci sta bila baje tudi dva Brumena ter mladi Bračič, — tisti mladi Bračič, ki s svojo turško bando po cesti straši. . . Telovadci so ta tolovajski napad odbili, in upamo, da bode oblast vse storila, da se poulične tolovaje prvaškega tabora pošteno kaznuje. Orožnike pa prosimo, da naj malo natančneje Bračičovo krčmo nadzorujejo. . . Tako daleč smo torej prišli! Hujskanje prvakov ima plodove — poboje in tolovajstva! Kaj ko bi eden napadenih se branil z revolverjem, kakor je to pri roparjih pač potrebno? Kaj ko bi Ptujčani enkrat Bračiča z vso njegovo bando pogнали iz mesta? Kaj ko bi naprednjaki poskusili biti tako surovi, kakor so prvaki? Potem bi prvaško časopisje gromelo in divjalo! . . . Mi zahtevamo za vse iste in edneke pravice. Tolovajskih napadov v okolici pa se bodemo znali obraniti! Gostilničarji na deželi imajo gotovo le dobiček

od takih izletov. „Narodni dnevnik“ škodljivorej v prvi vrsti kmetiskim gostilničarjem, hujkska proti izletnikom. Torej še enkrat oblast, odpri oči, predno se zgotov nesreča! Ptujsko okolico se mora od prvakiš tolovajev očistiti!

Hofrat Ploj v škripcih. Vse ga zapušča, nikdo mu ne veruje niti besedice več, nikdo ga ne mara, vse se ga izogiblja. Celo s svojimi „popravki“ po § 19 nima sreče. Zadnjič je hofrat Ploj neki članek v „Grazer Tagblattu“ z zvijačni način „popravil.“ Ali dobil je odgovor da si ga bode gotovo zapomnil. Plojevo resnično ljubje je itak znano. Saj se mu je že javno očitalo, da je lažnik, brez da bi se tega madež opral. . . Vse ga zapušča! Niti stari prvaki ga več ne marajo. Blizajo se zdaj volitve v občinski „Zadružno zvezo“ in narodnjakarji so se grozovito trudili, da bi spravili hofrata Ploja iz njegovega dobrotnika dr. Jurtelov v glavni odbor. Pa ne gre, ne gre! Niti celjski prvaki ne marajo za Ploja in so odločno nastopili proti temu, da bi bil ta človek v odbor izvoljen. Ploja nima torej nobenega pristaša več. Nikdo ga ne mara. . . Kako se je ta hofratski politik avtor čas za ljubezen Čehov trudil. Klečal je pred češkimi rogovileži, kakor pagani pred svojim maliki. Ali tudi ti češki rogovileži ne marajo več za hofrata Ploja. V eni zadnjih sej naših državne zbornice so se Čehi celo javno s Plojem skregali in so mu britke resnice v obraz vržili. Pri tej priložnosti jih je dobil tudi tržaški veznik Ploja, znani dr. Rybar, katerega smo v našem listu tudi že nesramnega lažnika imenovali, brez da bi nas tožil. Gliha vkup štrih Ploj in Rybar sta si podobna kot brata. V državnem zboru je češki poslanec Choc obadal za ušesa prijel. Ploju paje zaklical ta češki poslanec sledeče značilne besede: „Bolje bi bilo, ko bi češki radikali vodili slovansko unijo nego hofrat Ploj: Vedno je hudo nevarno, ako peljejo hofrati opoziciji proti vladi.“ — To je bila klofuta za Ploja. Niti češki veleizdajalski politiki ne verujejo več v poštenost Plojevega nastopa nja. Vsakdo smatra hofrata Ploja za človeka, ki mu je vsa politika le sredstvo za doseg gotovih ciljev. . . Sam, zapuščen je ostal tudi hofrat Ploj, nikdo ga več ne mara, vse želi, da naj gre že enkrat v politični penzijo! . . .

Od sv. Lovrenca na dr. p. nam pišete kmetje: Mi smo tudi volilci v gorski občini, kateri vlada Jurček Topolovec kot rihtar po višjo komando Klemenčiča s pomočjo Gokjovcih in Kupčiča. Mi vprašamo te narodovce: Kje so gospodarska dela? Zakaj so Ploj kot častnega občana imenovali? Ako bi se hofrat Ploj predrznil v naši občini častne diplome iskati, bi mu jih polanski kmetje z brinjovim lesom pomagali po njegovem hrbtu narisati! Gorski narodovci pravijo, da jim je Ploj 1500 K denarja od države izposloval. Mi pa vemo, da je ptujski okrajni zastop za to podporo sodeloval in tako rekoč prosil državo, da naj občini Ptujska gora podporo podeli, kër ima velika bremena nositi. . . Gorski narodovci pa so sklenili v svojem visokem „ratu“, da se ta denarsamo za trg ohrani, kateri ima že več let svoj lastni denar v hranilnici naložen! Davkoplačevalcem pa se naložijo

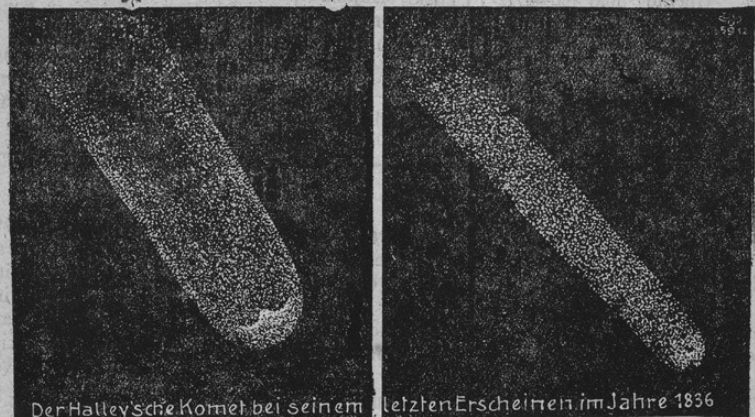
Halleyeva repata zvezda.

Te dni se je govorilo prav mnogo o kometu ali repati zvezdi, ki jo je sedaj na jasnem jutrajnem nebu opazovati. Neizobraženi strahopetneži so celo prorokovali, da se bode svet „podrl“ ali „pogreznil.“ Vse te govornice seveda niso mačkine solze vredne. Znanost je danes že tako daleč razvita, da zamore vse gibanje zvezd naprej popisati in da pozna tudi posledice vsega tega gibanja. Halleyeva repata zvezda je iz tako tanke snovi, da nam bi brčkone ne škodovala, ko bi tudi z zemljo skupaj trčila. Zemlja pa gre (odnosno je šla) le skozi rep tega kometa, kar ni imelo skoraj nobenih vidnih posledic. Ves strah neizobražencev je bil torej odveč. Da pokažemo svojim čitateljem važne pojave te repate zvezde, prinašamo danes troje slik. Prva slika nam kaže fotografije Halleyevega kometa, kakor se ga je leta 1836 opazovalo. Približno isto

Edmund Halley

angleški učenjak, ki je po njemu imenovano zvezdo odkril.

Der Halley'sche Komet bei seinem letzten Erscheinen im Jahre 1836

